

בני לענין ראשית אונן [ו]לפרייה ורבייה ולא אמרינן ביה כקטן שנולד הוי, דגלי רחמנא בדידה והוא הדין לבדידה. וריש לקיש מוקי למתניתין בגר שהיו לו בנים בגיותו ונשא גיורת זו שילדה בגיותה ומשנתגיירה ילדה מן הגר, וקתני דהוי בכור לנחלה, ולא יליף תנא דמתניתין בכור לנחלה מבכור לכהן, דאע"ג דבבכור לכהן גלי ביה קרא דפטר רחם דגיות הוי פטר רחם ולא אמרינן כקטן שנולד דמי, גבי בכור לנחלה לא אמרינן הכי, אלא אמרינן ביה דכקטן שנולד דמי והוי בכור לנחלה, והוא הדין לפרייה ורבייה, דהיכא דגלי גלי והיכא דלא גלי לא גלי, הילכך בכור לנחלה ופרייה ורבייה אמרינן כקטן שנולד דמי, ולהכי לא הקשה לריש לקיש מואינו בכור לכהן, דאפילו ריש לקיש סבירא ליה דלגבי בכור לכהן לא אמרינן גר שנתגייר וכו' דמעטיה קרא כדפרישית, אבל מבכור לנחלה אקשי לר' יוחנן דקס"ד דמגר שהיו לו בנים ילדה ליה, ותריץ ר' יוחנן דמישראל שלא היו לו בנים ילדה לו.

והא דאמרינן (יבמות סא ע"א) דגיורת אסורה לכהן ולא אמרינן גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, היינו משום דמיעטה קרא דכתיב (ויקרא כא ז) אשה זונה לא יקחו, ואמרינן (שם) אין זונה אלא גיורת ומשחררת. אי נמי בגיורת לית להו לכולי עלמא כקטן שנולד דמי, דמיעטה רחמנא מפטר רחם בישראל כדפרישית תע"ד.

מגייר את האנשים ושרה את הנשים והפסוק מעיד שאברהם ושרה שגיירום עשו אותם ולא יולדיהם. עכ"ל. הרי שגם בנשים אמרינן כקטן שנולד. [ועי' בס' כלי חמדה פ' תולדות אות ג]. ומדברי רבינו [שהקשה למה אסורה לכהן] משמע שלא רק לגבי יחס אמרינן כלל זה, אלא גם לגבי שאר דברים. ועי' לשון הרמב"ם בפיה"מ דמאי פ"ו מ"י 'שאינן ביניהם קורבה שהדת הבדיל ביניהם' משמע דרק לענין קורבה אמרינן כקטן שנולד. ועי' סנהדרין עא ע"ב שגר חייב על עבירות שעבר בגיותו, וכת' תוס' שם ותו"י ביבמות מח ע"ב דלענין דיני אדם ל"א כקטן שנולד. ולעו"ז עי' מרדכי סנהדרין ר' תשכ לענין אסורה לבועל דבבועל גוי שנתגייר אמרינן כקטן שנולד דמי. וכ"ה בבאהגר"א אהע"ז סי' קעח סקכ"ג. וכן משמעות המאירי ביבמות שם שכקטן שנולד ואינו נענש על מה

יוחנן ממתניתין דמי שלא היו לו בנים ונשא וכו', דגיורת שילדה מגר שהיו לו בנים בגיותו דיש לו בכור לנחלה, הכי נמי הוה מצי לאקשו"י לריש לקיש מדקתני ואינו בכור לכהן, ואי גר שנתגייר כקטן שנולד אמאי אינו בכור לכהן.

ונראה תע"ב לי דר' יוחנן אית ליה גר שנתגייר וכו' כדריש לקיש, ולא אמר ר' יוחנן דלאו כקטן דמי אלא לענין נחלה ופרייה ורבייה דפליגי בהו, אבל לכל שאר מילי הוי כקטן שנולד. ותרוייהו סבירי להו כתנא קמא דר' יוסי הגלילי דאמר (שם מו ע"א) גיורת שילדה בכור לנחלה ואינו בכור לכהן. ור' יוחנן דייק טעמא תע"ב וריש לקיש דייק טעמא מבכור לנחלה, מיהו ר' יוחנן מפרש לה הכי, מי שלא היו לו בנים ונשא אשה שכבר ילדה או שפחה שילדה ואח"כ נשתחררה או נכרית שילדה ואח"כ נתגיירה ומשבאת לישראל אז ילדה, בכור לנחלה הוא דראשית אונן דישראל הוא, אבל אם ילדה מגר שהיו לו בנים בגיותו, אינו בכור לנחלה ואינו בכור לכהן, דפטר רחם בישראל הוא כתיב, דפתיחת רחם כשהיא בישראל בדת ישראל הוי בכור לכהן, אבל אם פתחה רחם בגיותה הבא אחריו בישראל אינו בכור לכהן, דתרתני בעינן פטר רחם ובישראל. ויליף ר' יוחנן גר מגיורת, דכי היכי דבגיורת פטר רחם דגיותה הוי פטר רחם, ולא אמרינן בה כקטן שנולד להיות ולד של גיורת פטר רחם, הכי נמי בגר, דבנים שהיו לו בגיותו הוו

תע"ב. תמצית דברי רבינו דר"י ור"ל איפליגו אליבא דרבנן דריה"ג הסוברים דילדה ונתגיירה וילדה אינו בכור לכהן, ומחדש רבינו דרבנן דרשי מפטר רחם בישראל להפך מדרשת ריה"ג, דאם היה פטר רחם שלא בישראל תו אין לה פטר רחם, [ולכן אע"פ דלכו"ע גר שנתגייר כקטן שנולד, ילפינן מהדרשה דאינו בכור]. ונחלקו בדעת רבנן אם גם נחלה ופטר כבכורה, ר"י סובר דרבנן ילפי לענין זה גר מגיורת, [כמו דאמרינן בגמ' מז ע"א אליבא דריה"ג דיליף איהו מינה] שהולד שבגיותו נחשב ולדו ור"ל סובר דלא ילפינן. וככל זה כתב גם הר"ט אלגזי בהל' בכורות פ"ח סקס"ד ועע"ז הר"ב אבני שהם. תע"ב. ור' יוחנן דייק טעמא 'לכאן' אין לו מוכן. תע"ב. וצ"ע ממש"כ רבינו במס' יבמות עמ' תיג ואסמכתא לגר שנתגייר וכו', מואת הנפש אשר עשו בחרו ואמרינן בבראשית רבה אברהם